eeltööd. Kuna rae ja gildide jõuvahekord oli võrdlemisi tasakaalus, siis oldi jõutud surnud punkti, millest võis aidata välja ainult mõne kolmanda teguri vahelesegamine.

1686. aasta kevadel lahkus ametist senine kindralkuberner Krister Horn, kes oli osutunud liiga pehmeloomuliseks Liivimaa olude jaoks. Tema asemele tuli Karl XI lemmik Jakob Johann Hastfer. Liivimaale jõudnud, tegi uus kuberner tutvumismatka oma provintsi ning jõudis 26. juulil Tartu. Kuigi Hastferi tookordne siinviibimine kestis ainult mõne päeva, sai ta ometi juba hea kujutluse valitsevast korralagedusest ning astus esimesi samme selle kõrvaldamiseks. Põhjapaneva tähtsusega ses suhtes oli erilise, kohalikest riigiametnikest koosneva linnavõlgade likvidatisooni-komisjoni loomine [157]. Raekoja ehitusplaani küsimust, mille oli jätnud lahtiseks Horn, et otsustanud Hastfer tol korral, nähtavasti aja puudusel.

Raele ei meeldinud sugugi uue kindralkuberneri huvi linna sisemiste asjade vastu, näis see ju viitavat traditsioonist pühitsetud privileegide rikkumisele. Kuid isegi see ähvardav oht ei suutnud raehärrade hulgas luua nüüd eriti tarvilikku üksmeelt. Kavatseti küll välja töötada mingi kodukord, et raekojas kõik sünniks rahulikult „und keiner dem andern ungebürlich anfahren möge“ [158], kuid ei jõutud heast kavatsusest kaugemale ja tülid raehärrade vahel idanesid endise lopsakusega.

Selles olundis oleks ehitusküsimus vist jäänudki unustusse, kui mitte maapealik Taube, kelle huvi asja vastu mainiti juba eespool, poleks seganud end vahele. 24. novembril esitas ta raele nõudmise, et see veel käesoleva aasta talvel teeks ettevalmistusi töö alustamiseks. Vastasel korral ähvardas ta kirjutada kuningale, et tagasi nõutaks ehituseks määratud kroonu raha [159]. Kuna osa kontributsioonirahast oli juba ära tarvitatud, oleks raehärrad puuduva osa pidanud tasuma oma taskust. Niisuguse väljavaate juures ei võinud raad loomulikult enam jääda ükskõikseks.

Kuna ehitustöö teostamine kodanikkonna abita oli vaevalt mõeldav, tuli esijoones lahendada tüli gildidega. See ei osutunud aga sugugi kergeks, ehkki raad loobus nõudmisest, et tööd juhiksid oldermannid. Ta pani selle kohustuse raehärra Schröderile [160], kellele ta otsustas abiks võtta ühe isiku kodanikkonnast, võimaldades seega gildidel kontrollida ehitusraha kasustamist [161]. Kodanikkond teatas ikkagi, et tal olevat võimata ehituse heaks midagi teha [162].

Sama vähe õnne oli püüdeil selgusele jõuda lõplikult ehitusplaani suhtes, olgugi et seks astuti energilisi samme. Tallinnast kutsutud

---

157) Vt. Bienemann, op. cit., lk. 244—246.
158) P. C. 1686, (C. 36), lk. 656—657.
159) P. C. 1686, (C. 36), lk. 699.
160) P. C. 1686, (C. 36.), lk. 763.
161) P. C. 1687, (C. 37.), lk. 27.
162) Ibid., lk. 786.

Tartu II, lk. 238